

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačilno in uitožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopijski se ne vračajo. Naročnino, oglašbe in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natiskalna Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

DRŽAVNI ZBOR.

Dnevni red prihodnje seje.

DUNAJ 5. Prihodnja seja posl. zbornice bo dne 14. t. m. ob 3. pop. Dnevni red je: 1. Prvo čitanje zakonskega načrta, ki pooblašča vlado, da najame 182 milijonov kron posojila. 2. Prvo čitanje zakonskega načrta o službeni pragmatiki drž. uradnikov. 3. Prvo čitanje zakonskega načrta glede reforme zborničnega pravilnika. 4. Prvo čitanje zakonskega načrta glede ustanovitve avstro-ogrškega vojnega zbora. 5. Poročilo pravosodnega odseka glede povišanja zneska plač, pokojnin itd., ki je prost eksekucij. 6. Razprava o volitvah meseca maja 1907, ki še niso potrjene.

Minister Weisskirchner v Dalmaciji

OMIŠELJ 5. Trg. minister Weisskirchner je dospel na svojem potovanju po Dalmaciji danes sem ter si ogledal znamenitosti mesta.

Novi zagrebški župan.

ZAGREB 5. Pri današnji izredni seji mestnega sveta je bil izvoljen županom član koalicijske, Holjac.

Roosevelt v Rimu.

RIM 5. Roosevelt si je danes predpoludne v spremstvu kralja Viktorja Emanuela ogledal vojašnico kirasirjev in spomenik kralja Viktorja Emanuela.

Položaj v gorenji Albaniji.

SOLUN 5. Položaj v gorenji Albaniji, izlasti v okraju Priština je postal kritičen. Šefki paša, naslednik Djavid paše je izdal obširne vojaške odredbe. Rod Arnautov Hasis se je spuntal in je zasedel vse trdne pristave. Čete se že borijo z Arnauti, pri čemer pomaga tudi topništvo. Vlada hoče proglasiti obsedno stanje tudi v Prištini.

Ruska duma.

RETROGBD 5. (Petr. brz. ag.) Državna duma je z vsemi proti glasom nacionalistov in desnice dovolila 11 mil. rub. za gradnjo novih ladij.

Spor med republikama Peru in Ekvador.

LONDON 5. Reuterjev biro poroča iz Lime, da je vlada sklenila zahtevati od republike Ekvador takojšnje zadoščenje radi napada, ki ga je minolo nedeljo sodrga izvršila na peruansko odposlanstvo. Ako se bo ekvadorska republika branila dati zadoščenje, odpošlje peruanska vlada čete proti Ekvadoru. Peruanske rezerve so baje že poklicane pod orožje. V Limi je včeraj prevaistvo odstranilo grb z ekvadorskega konzulata.

Srbski kralj Peter v Carigradu.

CARIGRAD 5. Listi poročajo, da je srbski kralj Peter povodom svojega poseta v Carigradu pomilostil vse v Srbiji obsojene muslimane. Sultan je podelil srbskemu ministru predsedniku Pašiču red Medšidié v briljantih, ministru za unanje stvari Milovanoviču red Osmanie in briljantih in srbskemu odposlancu Nenadoviču veliki kordon reda Medšidié.

SOLUN 5. Dne 8. aprila pride kralj Peter na goro Atos. V Beligrad se vrne v ponedeljek 11. t. m.

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski spisal Ks. Šandor-Gjaleki. — Prevel Fr. Oreš.

I.

Šele dolgo po šestih zvečer je odhajal žakanjski vlak iz Zagreba. A pri vsem tem, da je komaj, komaj odbila četrta ura, sešli so se v veliki sili pred glavnim poslopjem postaje: stareji gospod, priletna gospa in mlada gospica, vprašujoči v mrzličavi razburjenosti skoro vsacega mimoidočega, kaj in kako je z vlakom žakanjskim? Dospeli so peš; lica so jim žarela vročine, a pot malone da bi jih bil zalil.

Na vrhni stopnici vhoda se je gospod ustavil: nestrpen tako očesom, kakor vsakim gibom telesa. Skoraj ježno se je vrnil, preskočivši stopnice jednim mahom; srditim, skoraj divjim pogledom se je obračal proti strani, od katere so bili dospeli.

Oh! Kako dolgo je to! Nazadnje da nam še vlak odpiha pred nosom! Še tega trebamo! Oh — ti lenoba polževa, — moj graničar ne bi tako, — a ta kmetavzar — eh — ta — daj — požuri se, človek božji!

Devet samomorov v enem dnevu.

BUDIMPEŠTA 5. V nedeljo je bilo izvršenih tukaj devet samomorov. Najtragičnejši je samomor hčerke finančnega svetnika Akterja, ki se je usmrtila iz žalosti radi samomora neke njene prijateljice hčerke ministrskega svetnika Margitov. Ta si je vzela življenje, ker se ni mogla poročiti s svojim zaročnikom, ki ima srčno hibo.

Etna.

CATANIA 5. Sin. je pričela Etna silneje bruhati. Tok lave, ki teče proti vasi Cisterna Regina, prodira z hitrostjo 10 metrov na uro in je sedaj dospel do 250 metrov od ceste Nicolosi-Borello. Drugi rokavi lave se gibljejo bolj počasi.

Zrakoplovstvo.

PAU 5. Vodljiv balon „Ville Pau“ se je dvignil v zrak z 10 osebami. Polet je trajal tri četrt ure. Bleriot je pri tem spremljal zrakoplov z aeroplanom.

Brno 5. Iz Iglave poročajo, da se je voditelj okrajnega glavarstva, namestniškemu svetniku Molineku danes zjutraj zmešalo in da se je ustrelil iz strahu pred blaznostjo.

Beligrad 5. Skupščina, ki se je bila dne 21. marca odgodila, se je danes zopet sestala.

Berolin 5. Državni kancelar Bethmann-Hollweg je dospel danes predpoludne semkaj.

Pariz 5. Iz Madrida poročajo, da je plaz snega zasul v Bustongu (pokrajina Leon) hišo nekega železniškega čuvaja. Pri tem je bilo usmrtenih šest otrok čuvajevih. Čuvaj in njegova žena sta bila ranjena.

Pariz 5. Iz Pointa-à-Pitre na otoku Guadeloupe poročajo, da je včeraj padal v okolici Basse terre vulkanični pepel, ki je prihajal bržkone z Montpeliera.

Pariz 5. „Journalu“ poročajo iz Renesa: Epidemija nove naravi se je pojavila v občini Vignoe in otroci umirajo vsled te bolezni v nekoliko dneh.

Kairo 5. Pruski princ Eitel Friderik in njegova soproga sta odpotovala v Aleksandrijo in se danes popoldne odpeljeta s parnikom „Schleswig“ v Jafo.

Izredni občni zbor

političnega društva „Edinost“ v ponedeljek 4. t. m

Volitev novega odbora. — Ljudsko štetje.

Dosedanji predsednik društva g. dr. Rybář je otvoril zborovanje kmalo po 10. uri. V svojem nagovoru je rekel, da je bil izredni občni zbor sklican v svrhu izvolitve novega odbora in pregledovalcev računov. Na zadnjem občnem zboru je bil namreč izvoljen poseben volilni odsek, ki naj bi sestavil kandidatsko listo za novi odbor. Odsek se je večkrat sestel in skušal sestaviti kandidatsko listo. Težavno je bilo to delo zato, ker se sestava tiče odbora političnega društva. Tu treba, da so v odboru neodvisni ljudje. Med uradniki bi sicer našli ljudi, ki bi imeli veselja in sposobnosti za delo. Ali na te se ne moremo ozirati iz znanih vzrokov. Od uradnikov ne moremo zahtevati, da bi se eksponirali nevarnosti disciplinarne preiskave ali morda še huj-

— in jezni starček je počel z vso silo mahati z rokama proti služabniku, ki je v oddaljenosti kakih sto korakov nosil velik zaboj.

— A vlaka se ne vidi — ej, Agič? — Vlak — kaj — nič; gotov sem, da smo dospeli časno. Saj nisem vprašal samo jednega — a vsak mi je rekel — vlak odide okoli šeste, a sedaj glej — še-le sedaj je prešla četrta. Resnično, — se železnico ne zna nikoli človek, pri čem da je!

— Pa ne pozabi, da zagrebške ure so kasnejše od železniških.

Gospod je vzel iz žepa veliko, čebuljasto, srebrno uro in se pazljivo ugledil vanjo.

— Na — moja kaže deset minut čez štiri. Pa — Bog zna, gre-li prav, — vprašam koga, — železnica je vrag. Človek ni nikoli gotov. In morda nisem razumel prav. Da bi videl koga — a nikoga ni. — Nemirno se je starček izgubil po hodniku.

V tem je dospel služabnik.

— Dajte — dajte — prosim vas — samo hitro! — je priskočila k njemu gospa, starikava suha ženska, oblečena v črno temno-oblacilo, ki se mu je barva že izpreminjala na zelenkasto.

— A kaj, da se gospa tako boji? Imamo še časa, da bi mogli iti še petkrat v mesto in nazaj. Svoje sem povedal, — a

šemu. Tudi za našo stvar ne bi bilo to dobro. Saj imajo uradniki prilike za delo na korist naše stvari na drugih nepolitičnih poljih. Slično je tudi s trgovci, ki se morajo ozirati na vladajoče razmere. Ne smemo namreč pozabiti, da oni niso odvisni le od slovenskih, ampak tudi od drugorodnih odjemalcev. Mi ne moremo zahtevati od njih gospodarskih žrtev, kar bi tudi za našo stvar ne bilo koristno. Zato so nas naši trgovci nujno prosili, naj ne zahtevamo od njih, da bi se politično eksponirali in na to željo smo se morali ozirati.

Za sestavo odbora našemu političnemu društvu prihajata torej v mestu prav za prav le dva stanova v poštev: delavski in — odvetniki. Naglašam to, ker se bo morda komu zdelo, da je v listi preveč dohtarjev. V okolici smo se seveda morali ozirati na posestnike. Tudi v prejšnjih časih se nam je tu pa tam očitalo, češ: toliko doktorjev! Ali kakor rečeno: na izbero ni veliko, treba vzeti odbornike, kjer so. Nu, bilo je tudi časov, ko so naši ljudje tožili, ker nismo imeli odvetnikov. In po pravici, kajti jurist ima orožje, ki je tudi neizogibno potrebno v političnem boju — juridično znanje, poznavanje zakonov. O tem se moremo uveriti pri vsaki stranki. In celo isti socijalni demokratje so izprevidili, da ne morejo shajati brez odvetnikov. Uprav kupovali so jih, da so jih le dobili. To vidimo pri italijanski, pri nemški in tudi naši slovanski socijalni demokraciji. Z druge strani pa zopet ne bi bilo dobro, ako so na političnem vodstvu sami juristi, ki imajo to slabo lastnost, da radi disputirajo med seboj.

Iz vseh teh razlogov je bilo delo odseka jako težavno, predno se mu je posrečilo sestaviti odbor, ki naj kolikor le možno odgovarja našim specifičnim razmeram in potrebam. S tem pa ni rečeno, da morate vi tudi vsprejeti to listo. Kdor ve kaj boljšega in primernejšega, naj le ustane in navsetuje. Vsaki predlagavec na odborovi listi bi bil gotovo le hvaležen, ako bi bil rešen te nelahke naloge.

Na to je predsednik dal besedo g. dr. Gregorinu, ki je kakor predsednik večkrat-omenjenega odbora poročal o prizadevanju in doseženem vspehu. Rekel je, da je bil zbran odsek, ker se je g. dr. Rybář odpovedal predsedništvu. Prosilo se je dr. Rybářa ponovno, naj bi zopet prevzel predsedništvo; ali dr. Rybář se je branil iz važnih vzrokov, izlasti pa zato, ker je tudi državni poslanec in radi tega mnogokrat odsoten iz Trsta. In odsek ni mogel oporekati, da ne bi bili po dru. Rybářu navedeni razlogi uvaževanja vredni; vendar je odsek dosegel, da dosedanji predsednik ostane v odboru. Teško je bilo dobiti osebo, ki bi bila primerna za predsedniško mesto in ki bi hotela tudi vsprejeti. Naposled se je odsek odločil za g. dr. Wilfana, ki se je — da-si nerad, ali iz ljubezni do narodne stvari — slednjič odločil, da prevzame to častno mesto, ako mu vi izkažete to svoje zaupanje. Ko je bilo rešeno to najtežje vprašanje, se je odbor z enako vnemo in skrbjo lotil sestave vse liste odbora, ki jo je poročevallec prečital.

Na to se je vršila soglasno in z vskljkov volitev novega odbora in pregledovalcev računov, kakor smo sporočili že včeraj. Predsednik g. dr. Rybář je na to ome-

naposled: kaj meni mari? Gospoda bi bila lahko brezskrbno na svojem domu še dobri dve uri.

— Odpravite, odpravite zaboj na hodnik. — Takoj, takoj, — in služabnik je začel vleči z vozička velik, rujav, lesen zaboj ter ga odvaljal z velikim trudom v poslopje postaje.

— Glej — komaj sem doznal — povsem točno. Čakati moramo še čez dve uri. Uradnik sam mi je to rekel.

— Samo, da si vprašal pravega? — Ali sem — in jezi me. Samo pomisli, — dve uri čakati tukaj — a bili bi lahko doma. A tako je vedno s temi prekletimi železnicami. Nikoli ne zna krščena duša, kedaj bi.

— A sedaj ni drugače, vsaj ostanemo dalje skupaj — je rekla gospa in se oprilela roke gospice, ki je ves ta čas stala molče in mirno.

— A ko jo je gospa še milo pogladila po licu, se je Anka prisiljeno nasmehnila, prišla gospejino roko ter jo poljubila.

— Atica, ne bi li se malo sprehodili? je vprašala takoj zatem gospoda.

— Dobro, dobro, Jurkica. Daj, kakor želiš, uredim že jaz vse. Daj, fante! — primakni ta zaboj k tehtnici, pa na ti ta drobiž in odnesi v čakalnico; a potrpi, pojdem z teboj. A ti, Jurkica, dotlej se lahko sprehajaš z mamico pred poslopjem.

njal, da se je že na zadnjih sejah političnega društva govorilo, da se naprosi mestne svetovalce in deželne poslance, naj bi se tudi oni udeleževali odborovih sej našega političnega društva „Edin.“, kajti neizogibno potrebno je, da je politično društvo v stikih z mestnimi svetovalci, ki naj naš politični program uveljavljajo na važnem mestu: v mestnem svetu in deželnem zboru.

Govornik je omenjal nadalje, da se je sestavil pri sv. Jakobu poseben odsek našega političnega društva in želeli bi bilo, da bi se taki odseki ustanovili tudi drugo; zadostno je tudi malo število členov v takem odseku. Pri Sv. Jakobu gre stvar prav dobro. Taki odseki so nekako jedro in bodo delovali izvrstno izlasti za časa volitev. Govornik se je zahvalil odseku pri sv. Jakobu za uspešno delovanje in ga je vabil, naj nadaljuje zapričeto delo.

Zborovalec P. Kočevar je interpeliral glede ljudskega štetja, ki se bo vršilo koncem tekočega leta. — Dr. Rybář je odvrnil, da se je odbor političnega društva „Edinost“ že bavil s tem vprašanjem. Stvar niti na Dunaju še ni rešena, izlasti kar se tiče glasovite rubrike: Občevalni jezik. Tudi naš volilni odsek se je pri sestavi kandidatske liste posebno oziral na to vprašanje, vedoč, da bo to ena najvažnejih in najtežavnejih nalog novega odbora. — „Slov. Enota“ državnega zbora je tozadevno poslala deputacijo toliko k ministru za notranje stvari Haerdltu, kolikor tudi k ministru predsedniku baronu Bienertu z zahtevo, da se tista famozna rubrika „občevalni jezik“ odpravi in da se bo popisavalo na podlagi narodnosti oziroma materinega jezika. Baron Bienert ni rekel ne ne, ne da, jasnega odgovora sploh ni dal nikakega, kakor je že to navada avstrijskih ministrov; pač pa je minister za notranje stvari Haerdlt dal neugoden odgovor, češ, da ne vidi razloga, zakaj naj bi spreminjali rubriko „občevalni jezik“, ki da se je prav lepo obnesla. (Smeh, razni vsikli. Dr. Gregorin: V Ameriki je pa to šlo! Ponoven smeh). Govornik je potem omenjal, kako povodom ljudskega štetja na stotine in stotine naših služkinj, ki služijo pri italijanskih rodbinah, vpisujejo za Italijanke, z izgovorom, da govoriijo pri njih italijanski. Tako se dogaja tudi z drugimi uslužbenci in odvisnimi ljudmi in zato tudi opažamo, kako od ljudskega štetja do ljudskega štetja mi Slovenci percentualno padamo. (Klici: Na volitvah pa rastemo!) Da, na volitvah rastemo. Vendar je ljudsko štetje velevažno. Vlada se skoraj ob vsaki dani priliki — naj gre za kako šolo in bodi katero, narodno, politično, ali kulturno zahtevo — sklicuje na ljudsko štetje. Stvar je torej za nas zelo važna. S tem odgovorom ministerskega predsednika in ministra za notranje stvari se pa mi seveda ne zadovoljujemo, da-si moramo priznati, da ne bo lahko prodreti z našo zahtevo. Nemci in Poljaki bodo gotovo proti temu, da se briše rubrika: občevalni jezik; socijalnim demokratom je to vse eno, in bi oni najraje zapisali v rubriko „internacionalni jezik“; Italijani bodo pa na strani Nemcev. Stvar torej ne stoji ugodno za nas in jedino naše upanje bi bilo, ako bi se vlada sama odločila, da bi že v svojih predlogih odpravila to krivico. Temveč je torej dolžnost nas vseh, da tozadevno poučujemo ljudstvo, da se ne bo puščalo zavajati in terorizirati.

— Medve te počakave — je odločila mladenka.

Med tem se je on se služabnikom izgubil na hodniku. Nosila sta koše, blazine, šale in torbice.

Zausťavivše se vrhu stopnic, ostali sta gospa in gospica obrnjeni proti Zagrebu.

O lepi moj Zagreb! — je vzdihnila mladenka čez nekoliko.

A ne, draga moja! — tudi tam bo lepo, — jo je tolažila gospa, a z glasom in načinom, ki je očitno kazal, da ni govorila kakor jej je narekovalo srce.

Ali, draga mamica, jaz se ne tožim. Ti znaš, kako sem dragemu Gospod Bogu hvaležna za to, a zopet težko mi je, ob misli, kako bom brez tebe in atica!

— Dobra dušica moja! — in materi so se udrele niz obrazu solze, ki si jih je hitro obrisala se že vlažnim robcem.

— Že zopet, se je pojavil v tem oče. Jasno je bilo, da ga te solze jeze ali bole ter je nezadovoljen in nestrpen mahnil z roko po zraku, veleč naj gredo na izprehod. In vsa trojica je počela z mračnim nevoljnim korakom hoditi pred poslopjem.

Povsodi okoli postaje je vladala pusta tihota. Nenavadno vroč jesenski popoldan je ležal na vsej okolici; in sivih strehah železniških poslopjij; na orumenelih in prahom posutih platanah in kostanjih. Nadležna prašna svetloba je odbijala od svinčenihi

Na vsaki način se pa mi primerno pripravljamo tudi za to nalogo.

Zborovalec Gregor Zidar je rekel, da so tudi uradniki ljudskega štetja tozadevno mnogo zagrešili. V neki njegovi hiši so vse osebe — njih nad 300 — zapisali za Italijane, čeravno so bili vsi dotičniki Slovenci.

Zbor. Križmančič je omenil, da so na zadnjem ljudskem štetju poslovali kakor uradniki tudi regnikoli, ki so vsakega zapisali za Italijana; tu bi bila tudi dolžnost vlade, da ne dopušča takih nepristojnosti.

Zborovalec dr. Gust. Gregorin je opozarjal, da se je s tem, da je magistratu odvzet prenešeni delokrog, stvar nekoliko spremenila, ker je ingerenca državne oblasti porasla, osobito glede nadzorstva. Magistrat bo imel v rokah le predpriprave, a štetje bo nadzoroval namestniški svetnik. Poprej je bil magistrat sam politična oblast prve instance, sedaj pa ima za ljudske štetje namestništvni svetovalec nad magistratom tisto moč, ki jo imajo okrajna glavarstva po deželi nad občinami. Na to treba posebno opozoriti našo vladu, ker gospodje take stvari včasih radi pozabljajo. (Buren aplavz).

Ker se ni nihče več priglasi za besedo, se je predsednik zahvalil navzočim zborovalcem za udeležbo, priporočal, naj bi ljudje bolj pristopali k političnemu društvu „Edinost“ ter je nato zaključil shod občni zbor.

Zistem nereda in indolonce pri upravi držav. železnice.

Tožbe proti nedostatkom na upravi državnih železnic so na dnevnem redu. Ali dokler ti nedostatki ne zahtevajo težkih žrtv na življenju in zdravju potujočega občinstva, se sicer tu pa tam malo pozabljajo, a to je pa tudi vse. Če pa že vlada pri upravi državnih železnic na vsej črti največji nered, so razmere, ki vladajo specijelno na progi Trst—Poreč naravnost škandalozne. Kakor znano, je bilo v vlaku, ki je ponesrečil pri Miljah 180 (ali točno 186) oseb. Vsem tem 186 osebam naj je pregledal listke en sam sr. revodnik! Da je to nemogoče in popolnoma izključeno, bo razumel vsakdo, to tembolj, ker mora sprevodnik izdajati vozne listke tudi na medpostajah vstopivšim osebam. Na kako revizijo od strani vlakovodje tudi ni misliti, ker ima že s samim sprevodnim izkazom (Stundenpassom) vrh glave dela celo pot od Trsta do Poreča. Na ta način se vozi na tej železnici vsako nedeljo po par sto oseb zastoj, a to edino-le zbog napačnega sistema štedenja, ker se ne da po sameznim vlakom, zadostno število osebja.

Izključeno je, da bi zadoščal en sam sprevodnik za zavarjanje težine stroja in šestih voz. Kljub temu ni bilo pri vlaku takozvanega zaključnega sprevodnika, t. j. zavrata na zadnjem vozu. V sprevodnem izkazu ta zavrata menda figurira, a v resnici ga ni bilo! Dobro bi bilo vsekako, ko bi se nam povedalo ime dotičnega zavrata!

Poročali smo dalje, da je trebalo uro in pol za sestavo pomožnega vlaka. A za pot, ki se jo sicer napravi v 30 minutih, je trebal ta pomožni vlak eno uro in pol! Stroj je vodil nadzornik strojev inženir Maunter. Ta mož je pokazal svoje zmognosti že o priliki zadnje pasivne resistance železničarjev, ko je skočil v jezi na nek stroj, prevzel vodstvo istega in srečno razbil tri železniške vozove. Da-si pa o priliki pasivne resistance ni bil zadovoljen, da bi se železničarji držali strogo svojih predpisov, je hotel vendar voditi pomožni vlak strogo po predpisih. Na ta način je res srečno prevozil v eni in pol uri črto, ki bi jo prevozil vsak drug strojevodja v 30 minutah! Ta gospod je bil namreč tako „kunšten“, da je vozil z nazaj obrnjenim strojem. (Ce spada tudi to med predpise, nam ni znano, ker teh predpisov ne poznamo!) Na ta način je moral prevoziti progo v klanecu pri Sv. Soboti trikrat!

dežnih cevi, od rumenih zidov, od bliščedeča gramoza na cesti, da, celo od istih črnih kaluž, ki so se kazale na raznih postajališčih fijakarskih konj, še vlažne in dišeče po karbolu. A tudi tam preko železniških tračnic se je vse topilo v solnčnem sijaju, tako, da so stare zarjavele lokomotive, stoječe v najskrajnejem kotu, slepile gledalcu oči se svojimi tako razsvetljenimi rebri. Ta svetloba, ki je silila v najmanjšo senco in s tem vzročala na predmetih malomarnost, ki je uničevala vsako lepoto, kakor jo prikazuje ta luč in senca, prikazala je tu in tam razkropljene železniške vozove ostudnejše — bolj dolgočasne — in bolj umazane nego navadno.

(Pride še).

Fran Ondriček

k orkestralnemu koncertu dne 16. aprila 1910.

Mojster Fran Ondriček, rodом in čuštvo v Cehu, bil je rojen l. 1857 v Pragi, v glasbenem mestu, kjer se je rodilo že toliko nadarjenih umetnikov, ter je iz uboge, toda izredno glasbeno nadarjene rodbine. Bohéma, ta družica umetnikov, bila je tudi njegova botra, toda ta mu je bila zajedno bodritejljica, da se je njegov mladi talent razvil do nepričakovane izredne višine.

Tudi njegovi mlajši bratje — istotako

Najprvo je šel s samim strojem v klanec, pustivši zadej vozove, potem je vozil s strojem nazaj in pri tem posipaval progo s peskom in tretjič je potem vzel seboj še vozove!

Na progi Trst—Poreč vozi vsak dan po 8 vlakov, a ko bi tudi strojevodje tako vozili, kakor vozi njih neposredni predstojnik, bi ne mogel voziti niti en vlek!

Glede obrambnih plank proti burji, o čemur smo itak že dovolj izcrpno pisali, smo doznali, da so potrebni krediti za-to že dovoljeni. Ce torej te planke še niso napravljene, je temu kriva edino le šamparija, ki vlada pri celi železniški upravi.

Najlepše pri vsem tem je pa, da so pri Škofijah, kjer burja niti ni tako huda, že napravili neko oporno zidovje. Tam so imeli kamenje namreč kar pri rokah, pa so zato zidovje napravili, dočim bi bili morali v Zavrle pripeljati material od druge.

Med prve „konfuzijonsrate“ na progi Trst—Poreč spada prožni inženir g. Zwillinger. Temu gospodu je treba pripisati po naših informacijah indirektno nesrečo z dne 31. m. m. Službujoči uradnik ga je namreč vprašal, ali naj vlak spusti ali ne, na kar je inž. Zwillinger odgovoril: „Ce sem prišel jaz, pride že tudi vlak!“

Kakor se vidi, jako pameten mož! Značilno je tudi, da se nahaja cela proga Trst—Poreč v takem slabem stanju, da mora voziti po isti vsak dan po en režijski vlak za vtrjevanje proge!

To pa vse zato, ker je državna uprava prevzela od podjetništev progo v slabem stanju, v kakršnem bi je absolutno ne bila smela prevzeti.

Dnevne novice.

Posledice zagrebškega procesa. Razveljavljenje razsodbe v zagrebškem „velodajniškem“ procesu bo imelo za posledico, da višji državni pravdnik Vancaš stopi v pokoj. Zagotavlja se, da bo v kratkem penzioniran tudi prosluli Accurti.

Revulucija na Kitajskem? Kakor poroča „Newyork Herald“, so našli v palači kitajskega princa-vladarja dinamitno bombo. Več oseb je bilo aretovanih. Ta dogodek mora biti brezdvomno v zvezi z gibanjem za uvedenje ustave in parlamenta. Dinastija je seveda nasprotna taki spremembi, zato si je nakopala med inteligentnimi kitajskimi krogi vse polno sovražnikov.

Papež se je prehladil in je moral v posteljo. Vendar ni za njegovo zdravje nobene nevarnosti.

Dunajski župan postane brzkone dosedanji podžupan dr. Neumayr, Meščanski klub je sklenil predlagati ga na volitvi, ki se bo vršila 28. t. m.

Peti marijanski svetovni kongres se bo vršil od 18.—24. julija v Solnogradu. Udeležbo se ga delegatje iz vseh evropskih krajev.

„Samouprava“ je ime novemu listu, ki je pričel izhajati v Sarajevu kakor glasilo moslimanske demokracije. Prva točka listovnega programa se glasi: Popolna avtonomija na polju politike, uprave in ekonomije dežele, kakor tudi notranja pravična konstitucionalna in parlamentarna ureditev.

Patriotizem na Portugalskem. Na dan kraljeve prisrge se mestni magistrat v Lizboni ni udeležil slavnostne razsvetljave. Vlada je dala vsled tega razsvetliti magistratova okna s pomočjo gasilcev.

Poslanec gosposke zbornice Alpoin je vložil radi tega dogodka interpelacijo, v kateri je obdolžil vladu nazadnjaštva, ker ni dovolila manifestacij za Ferrera, ki jih Italija, dasiravno katoliška država, ni zabranila. Minister za notranje stvari se je v svojem odgovoru skliceval na prusko vladu, ki je tudi z nasiljem potlačila manifestacije za splošno volilno pravico.

Menelik umrl že pred meseci. Iz Hamburga poročajo: Neki potnik zoologične tverke Hagenbeck, ki je došel semkaj s

glasbeno visoko nadarjeni, ki pa vendar nikdar niso dosegli niti približne visoke umetniške kvalitete in višine svojega starejšega brata — igrali so vsi pod vodstvom očetovim v mali kapeli po praških gostilnah ter razveseljevali predmestno publiko med odmorom na predstavah malega predmestnega Švandovega gledališča v Smichovu.

Umetniško svojo karjero pa je pričel Ondriček po dovršenju praškega konservatorija. Od tega časa začnjenja za Ondrička metodično učenje in umetniško spopolnjevanje. Umetnik je bil Ondriček že po dovršenju praškega konservatorija. Umetnost svojo pa je še spopolnil in dovršil v Parizu pod vodstvom slavnega učitelja Massarta, ki je bil tudi učitelj svetovnoznanega Wieniawskega.

Tako izvrstno izšolan je Fran Ondriček začel svojo zmagoslavno pot po vsem svetu ter si pridobil glas in slavo svetovnoznanega in občečislana umetnika.

Po svoji zmagoslavni poti po vsej Evropi in Ameriki je prišel l. 1881 tudi na Dunaj. To leto znači za Ondriček-a višek slave; igral je tudi v Crystal Palacu v Londonu, mestu, pristopnem samo največim umetnikom sveta! Od najrazličnejših vladarjev bil je obdarovan in obšipan z raznovrstnimi visokimi redi, in slednjič mu je tudi avstrijski vladar podelil redki naslov c. in kr. komornega virtuozu.

četo Etiopijcev, pripoveduje, da je cesar Menelik umrl že pred meseci. Njegovo smrt prikrivajo radi tega, da preprečijo zmešnjave v Abesiniji.

Nov trg. Cesar je vas Gor. Borovlje v pol. okraju Celovec povzdignil v trg. Trgovadsko ministerstvo je sporazumno s prizadetimi ministerstvi dovolilo, da se dosedanje ime trga „Gor. Borovlje“ spremeni v „Borovlje“.

Dioklecijanova palača v Splitu. Iz Splita poročajo: Teh dni je imela komisija, sestavljena v stvari Dioklecijanove palače, sejo pod predsedstvom namestnika Nardelli-ja in je storila več sklepov radi ohranitve te zgodovinske zgradbe.

Gospa Toselli. Iz Florence brzojavljajo: Bivša saksonska prestolonaslednica je nenadoma po noči pobegnila s svojim otrokom iz Florence in se je podala v Montreux, kjer vložil tožbo za ločitev zakona proti Toselliju.

Novi škof Litomeriški. Cesar je imenoval naddekana in župnika v Falknovu Josipa Grossa škofom v Litomeričah.

Novi škof je rodом Nemeč, rojen leta 1866. v Frauenbergu. Češko-klerikalni listi so zadovoljni s tem imenovanjem, ker da je Gross pravičen nasproti Čehom.

Občni zbor „Matice Hrvatske“. Iz Zagreba poročajo: V nedeljo se je vršil občni zbor Matice Hrvatske, na katerem je bil izvoljen novi odbor. V novem odboru so v večini liberalno-napredni elementi. Govorilo se je o saniranju finančnega stanja „Matice“. Občnemu zboru sta prisostvovala od Matice Slovenske dr. Ilešič, od Matice Dalmatinske Karelič.

Domače vesti.

Naš podlistek. Z današnjim dnevom začnemo priobčevati v podlistku lepo daljšo povest iz peresa jednega prvakov na polju hrvatske beletristike: znanega in ravno čitateljem „Edinosti“ toli omiljenega romanopisca Šandora Gjalskega: „Jurkica Agičeva“. Avtor nam se svojim bujnim in bogatim jezikom, ki mu omogoča, da vsako nijanso iz življenja človeške duše in narave, privaja od plastičnega izraza, da z ljudmi, ki nastopajo, tesno čutimo in živimo. V tej povesti opisuje genijalni avtor obupno življenje učiteljske na Hrvatskem pod znanimi režimi. Povest je to o zlobi in zavisti ljudi in o nesrečni idealni ljubavi. Nadejamo se, da s priobčenjem te povesti zadovoljimo svoje čitatelje.

† **Kanonik Peter Flego.** Včeraj je dospela z Dunaja žalostna vest, da je tamkaj preminul školastik stolnega kapitlja tržaškega, mons. Peter Flego. Mons. Flego se je bil meseca januarja podal na Dunaj ter se dal na neki tamošnji kliniki operirati. Operacija se je tedaj sicer posrečila, ali bolezen se mu je potem povrnila in ga je sedaj spravila v prerani grob.

Mons. Peter Flego se je rodil dne 24. maja 1848 v Strpedu blizu Buzeta, v duhovnika je bil posvečen dne 23. decembra 1871, skupno s sedanjima državnima in deželnima poslancima gg. Vek. Spinčićem in Matkom Mandičem. Služboval je par let kakor kapelan. Leta 1875 ga je pa tedanji škof Jurij Dobrila imenoval svojim kapelanom, katero službo je opravljal tudi pod njegovim naslednikom škofom Ivanom Glavino, dokler ni bil leta 1889 imenovan kanonikom stolne cerkve pri sv. Justu, lansko leto je bil pa imenovan školastikom. Pokojni mons. Flego je bil tudi papežev častni komornik in hišni prelat in že več let ravnatelj škofijske kancelarije. Čuje se, da pripeljejo truplo pokojnika z Dunaja v Trst. Pokojnik je bil dober narodnjak ter vzoren in blag duhovnik.

Naj počiva v miru!

Po katastrofi na istrski železnici. Pišejo nam: Čim so začeli projektirati železnico Trst—Poreč, se je proti projektu uprl vladni inženir Bruzzi, ki je v ta namen

Naj naštejemo vse njegove naslove in rede! Fran Ondriček je c. in k. komorni virtuozi, oficir Fran Josipovega reda, vitez reda rumunske zvezde, švedskega Vasovoga reda II. razreda, Medjidievega reda, bolgarskega reda pour le merite, lastnik medalje I. razreda Bene merenti, je častni člen kraljevske akademije glasbe v Rimu ter filharmonije v Londonu, končno je profesor na novem dunajskem konservatoriju.

Fran Ondriček ni samo umetnik na svojem instrumentu, on je tudi izvrstni učitelj, ter je napisal posebno izvrstno šolo za gosli in 6 zvezkov etudes, uporabljajoč v to posebno izbornu metodo, po kateri se lahko doseže največjo tehniko, ne da bi za to trebalo celodnevni nepretrgani vaj. Splošno se priznava izbornost te metode ter je mojster Ondriček dobil nešteto priznanih pisem.

Umetniško igro Ondričkovo primerjalo se je z igro najslavnejših svetovnih mojstrov! Karakteristično je pa to, da so ga n. pr. sovratniki demoničnega Paganinija primerjali z njim in da je najstarejši sin Paganinijev v polnem obsegu pritrđil temu nazoru, drugi pa, da so ga zopet stavljali v isto mesto z Sarasati-jem, Wilhelmom, Laubeom, Joachymom itd., torej z virtuozimi strun in z umetniki.

To dejstvo je pa ravno znak mojstra

spisal posebno brošuro, v kateri je dokazoval, da največ bi koristila v gospodarske n oziru, če bi to železnico izveli pod Dolino čez Mačkovlje, po osapski dolini do izvirka Rižane, a potem doli proti Kopru.

V omenjeni brošuri je rečeni inženir dokazoval, da po dolini žaveljski in miljski bo gradnja železnice dražja, ker je svet močvirnat, a vrhu tega da železnica ne bo varna pred silo burje. Na to brošuro je g. Karlo Siškovič opozoril g. državnega poslanca dra. Laginjo, ki je tudi res potem v smislu brošure interpeliral železniškega ministra. Ali nasprotovala sta tedaj Laginji in Bruzijevi brošuri nekdanji deželni glav in istrski Campitelli in dr. Gambini.

Sedanja katastrofa pa priča, kako prav sta imela Bruzzi in dr. Laginja. Ce bi bila vlada tedaj hotela slušati pomisleke proti projektu železnice Trst—Poreč v sedanji izvedbi, koristita bi bila deželi nezamerno več v gospodarskem pogledu, gotovo ne bi bilo prišlo do take nesreče in železnica bi financijelno veliko bolje vspevala, ker ne bi tako občutila konkurence parnikov, kakor jo občuti sedaj po izvedbi ob morski obali. Ali železniška uprava ni hotela poslušati niti pomislekov v rečeni brošuri, niti protestov dra. Laginje, niti prošnji naših občin. Zato pa ima sedaj železniška uprava ogromno materijalno škodo in veliko izgubo na ugledu; a vrhu vsega jo obremenja odgovornost za izgubljenih par človeških življenj.

Dostavek uredništva. — „Indipendente“ je očital te dni upravi državnih železnic, da se glede istrske železnice daja zavajati od političnih in narodnih ozirov, mesto da bi skrbela za točnost obrata in varnost potujočega občinstva. Mesto da bi bila — je menil „Indipendente“ — potrebno odredjala v varstvo železnice, je iz strahu pred slovanskimi politiki obračala svojo skrb v to, da utrakvizira to istrsko železnico: mesto da bi bila postavila potrebne planke, je prirejala poleg italijanskih tudi slovenske in hrvatske napise.

„Indipendente“ je tu napisal — veliko resnico. Nesreča te železnice je, da so ob nje gradnji res odločali narodni in politični obzir. Samo da to velja na drugo, povsem nasprotno stran, nego bi hotel stvar predstaviti „Indipendente“. Tradicionalna vladna politika v našem Primorju, ki vedno in ob vsaki priliki posluša napetim usedom, kaj meni in kaj poreče kakov Campitelli ali kakov Rizzi — je obveljala tudi ob gradnji istrske železnice: višje so bile za vladu želje in kaprice samopašne oligarhije po italijanskih gnezdih istrskih, nego pa resnični interes dežele. Zato, in vkljub odporu se strani slovanskega prebivalstva in njegovih zakonitih zastopnikov se je gradila ta železnica tako, kakor se je — žal, — gradila, da jo italijanski listi sedaj sami označajo kakor smešno igrabo.

Slovenski, oziroma hrvatski napisi na in ob železnici le-tej ne le da nič ne škodijo, ampak so jej na veliko korist, ker služijo onemu velikemu delu potnikov, ki je iz narodnosti, sestavljajoče veliko večino prebivalstva v deželi. Nesreča, resnična in velika nesreča ne le za železniško upravo, ampak tudi za deželo je, da se je železnica gradila po željah samopašne italijanske politike in tudi koristolovstva izvestnih klik in oseb!

Tako je, dobri bote „Indipendente.“ Za to priča tudi ta vaš sedanji nastop le o grdem hinavstvu, farizejstvu in — podivjanosti čutstvovanja. Navidezno se protivite temu, da bi ob takih gospodarskih vprašanjih posezali vmes narodni in politični motivi, v resnici pa hočete tudi to veliko nesrečo brezčutno izkoristiti v svoje politične in narodne namene. Sokrivci in sicer glavni sokrivci na tej katastrofi, in na trajnem oškodovanju železniške uprave in istrske dežele po istrski železnici, niso le gospodje, ki so tedaj gradili to železnico oziroma, ki jo sedaj upravljajo, ampak veliki sokrivci so

Ondrička univerzalnosti, znak njegove umetniške kvalitete.

Toda Ondriček ne daja se primerjati z drugimi! On je sam na svojem instrumentu, samolasten individualen umetnik.

Kakor je slavni Kubelik virtuozi, suveren na svojem instrumentu, tako je mojster Ondriček genijalen, globokočuteč umetnik.

Njegov način prednašanja je mehak in poln poezije. V njem je mogočnost, zdravje in ognjvit, uprav cigansko divji temperament! Ton njegovega prednašanja je zaokrožen, nasičen in izredno milodoneč; v pianu se vzdiguje sanjavo in sentimentalno nad zvoki orkestra; v kantilenah zvonji in razgreva dušo in srce, v elegiji je istotako žalosten, kakor je vesel in nagajiv v scherzu, in v adagio je poln energije in mogočnosti.

Samozavestno akcentirani rythmus je pravi karakteristikon mojstra Ondrička.

In kakor predavanje je tudi njegova tehnika izborna. Mehanižem prstov in loka je natančen, flageoleti imajo kristalno čistost, akordove pasaže zvone in padajo v krasnih kaskadah in kadence so polne odmeva.

Ondriček ni pri vsem tem noben virtuozi. Njegov repertoar ne pozna efektov, ki jih toli ljubijo virtuozii.

(Zvršetek pride.)

tudi italijanski signori, ki so se svojimi makinacijami zavajali železniško upravo, ker so mislili na svojo nacionalno-politično in osebno korist, a prav nič na korist splošnosti.

Uredništvu „Edinosti“ v Trstu. Z ozirom na notico „H katastrofi na istrski železnici“, katero ste priobčili v Vašem listu št. 94 od 5. aprila t. l., se Vas prosi, da objavite sledeči uradni popravek po smislu § 19. tiskovnega zakona, v prihodnji številki Vašega lista na istem mestu in z istimi črkami.

„Ni res, da so okoli ranjenih hodili „agenti“ c. kr. avstr. državnih železnic in jih skušali pregovoriti, naj se pogodijo s kako bogatelo.“

Ni res, da se ti „agenti“ pri tem niti groženj niso strašili.

Res pa je, da c. kr. državne železnice sploh nimajo nikakih „agentov“ in da so višji uradniki c. kr. državnih železnic drug dan po nezgodi skušali dognati celo število in imena ranjenec na ta način, da so o tem povpraševali pri zasebnikih in oblastih; res je nadalje, da so se ti višji uradniki osebno informirali pri zdravnikih in ranjenicah o stanju slednjih ter so si zlasti prizadevali, da so imeli ranjenci zdravniško oskrbo.“

Pri posejanju ranjencev se o vprašanju glede odškodnine sploh ni govorilo.

C. kr. ravnatelj drž. železnic
A. Galambos.

Japonski cesarski princ Hirojasu Fushimi je včeraj zjutraj obiskal ladjedelnico pri sv. Marku. V spremstvu japonskega princa so se nahajali kontreadmiral vitez Kohen, dva višja mornariška častnika, generalni konzul japonski Hütterott in drugi. — Princ si je ogledal vojne ladije in delavnice. Ob 1. uri je vitez Hütterott priredil dejeuner v svoji vili na čast visokemu gostu.

Princ se je sinoči ob 6:30 odpeljal z brzovlakom južne železnice na Dunaj.

Iz sodne službe. Sodni praktikanti: dr. Oktavij Petronij, Anton Perič in dr. Hohenberger v Trstu, in Fran Boškin v Gorici so imenovani za avskultante.

Imenovanje v finančni službi. Finančni minister je imenoval računsko revidenta Gustava Hoppe in Josipa Froglija računskima svetnikoma v področju finančnega ravnateljstva v Trstu.

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija „Cesara Elizabeta“ dne 4. t. m. priplula v Hienvang, kjer ostane 10 dni.

Prihod angliške jahte. Včeraj popoldne je priplula v Trst angleška jahta „Yoyeuse“. Na ladiji se nahaja lastnik sir Henry Berkeley z družino.

Vojaški nabor. Včeraj se je naborni komisiji za tujce predstavilo vseh 130 pozvanih. Potrjenih k vojakom je bilo 33, od teh 5 za vojno mornarico, eden za domobranstvo, 9 za nadomesno rezervno in 18 s pridržkom uvrščenja. V bolnišnico sta bila odposlana dva v svrhu preiskave vida.

Z Opčin. Gospoda Ražem in Hribar izdelujeta pri nas sodovko. Ker je novo podjetje v narodnih rokah, dolžnost je domačih gostilničarjev, da se poslužujejo domačih izdelkov. Vendar videmo vsaki teden voz italijanskega podjetja iz Trsta, ki vozi sodovko na Opčine. Da bi doznal, kateri opčinskih gostilničarjev nima sodovke domačega izdelka, sem si s sodovko prav pošteno želodec pokvaril. Hodil sem po vseh gostilnah in naročeval sodovko in vino. V svojo žalost sem opazil, da imajo nekateri gostilničarji še vedno tržaške izdelke. Toplo priporočam vsem gostom, domačinom in tržaškim, ki prihajajo na Opčine, da povsod zahtevajo domače izdelke. Tudi gostje druge narodnosti bodo pili našo sodovko in ne bodo vpraševali, kdo je izdelovalec. Radi tega je prazen strah. V slučaju trdovratnosti pa bi bili prisiljeni imenoma navesti v časopisih vse one gostilne, kjer nimajo sodovke domačega izdelka.

Iz Šempolaja 4: Danes ob 1. uri popoldne je pasiral preko naše vasi balon v smeri proti Gorjanskemu v višini 5—600 metrov. Pod balonom je bilo opaziti tudi s prostim očesom čoln in osebo v njem. Po cesti sta sledila balonu dva avtomobila.

Dutovlje. Danes 4. t. m. se je pomikal popoldne vodljiv (?) balon v smeri od Trsta proti Gorici v višini kakih 800 m. Pomikal se je približno 1 uro in pol preko Kraške planote. Z daljnogledom se je razločno videlo, da je isti pomerančne barve s čolničkom za ljudi od spodaj. Isti je utegnil biti prej podolgast, nego okroglast, ker se je natančno razločevalo kretanje istega.

Naznanja se slavn. občinstvu, da se prodaja naš list tudi na trgu Caserma — postajališče tramwaya Opčina.

Mestni svet bo imel sejo jutri ob 7. uri zvečer.

Zborovanje poštних uradnikov. Dne 10. t. m. ob 9. uri dopoldne se bo vršilo v dvorani tukajšnjega društva državnih uradnikov (ulica Stadion št. 6) zborovanje poštних uradnikov se sledečim dnevnim redom:

1) Poročilo o načrtu zakona glede službene pragmatike in tozadavna resolucija.

2) Predlog, naj se predloži parlamentu načrt zakona o posebnih pristojbinah, o dokladah v letoviščih oziroma zdraviliščih n o pristajnični dokladi.

Tega zborovanja se udeleži tudi odposlanec osrednjega vodstva društva poštних uradnikov na Dunaju.

Svojim čitateljem priporočamo bogato oskrbljeno trgovino kovčkov, torbic in vsakovrstnih usnatih predmetov g. Ivana Ruckera, ul. S. Antonio št. 10. Ta trgovina se nahaja namreč sedaj v slovanskih rokah. Radi preselitve so cene zelo znižane. (Glej oglas na III. strani!)

Tržaška mala kronika.

Hipna smrt. Marijan Davi, star 63 let, oženjen in oče 6 otrok, kurjač pri stiskalnici olja, stanujoč v ul. Panfilo Castaldi št. 4, je včeraj zjutraj ob 11. in pol uri po hipni slabosti takoj umrl. Dr. Monti od „Igea“ je konstatiral smrt, navstalo vsled aneurizme.

Samomor? Ezio Capello, star 27 let, iz Villesse, tramvajski konduktor, je stanoval pri družini Trevisan v ul. Conicoli št. 11, III. nadstropje. Včeraj zjutraj ob 5. in trileturi ga je neki sestanovalec našel na dvorišču iste hiše, ležečega sredi luže krvi z razbito črepinjo. Takoj je to objavil policijskemu komisarijatu v ulici Luigi Ricci, čigar predstojnik višji komisar dr. Mlekuž se je takoj podal na lice mesta. Našli so, da okno hodnika v petem nadstropju je bilo odprto, iz česar se je sklevalo, da je Capello skočil od tam dol. Ni pa izključeno, da gre morda tudi za kako nezgodo. Službeno torbico in druge službene rekvizite, ki so jih našli v pokojnikovi sobi, so izročili tramvajski direkciji. Truplo so spravili v mrtvašnico pri sv. Justu.

Nevarna pljača! Aldopano Hortenzija stara 9 let in njena triletna sestra Ines, stan. v ul. Istituto 20, sta včeraj popoldne v odsotnosti svojih roditeljev iztaknile v omari steklenico žganja in ga del izpile. Posledice so se pokazale kmalu. Poklicati so morali zdravnika z rešilne postaje, ki je ugotovil zastrupljenje z alkoholom in stavil obe deklici izven nevarnosti.

Koledar in vreme. — Danes: Sikst pap. — Jutri: Herman sp.

Temperatura včeraj 2. uri popoldne + 14° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Zmerni vetrovi. Temperatura višja. — V začetku lepo, potem motno.

Tržaška gledališča.

FENICE. Pri razprodanem gledališču se je vprizorila sinoči v Trstu prvič v nemškem jeziku Kalmanova opereta „Herbstmännchen“. Opereto se sme smatrati za enega najboljših produktov na tem polju, godba je prijetna in dejanje polno humorja; radi teh dobrih svojstev je bila prav pohvalno sprejeta. K dobremu vpehu pa je gotovo tudi mnogo doprineslo izborno izvajanje solistov kakor tudi ensembela.

Danes repriza.
POLITEAMA ROSSETTI. Danes se poje politična Puccinijeva „La Boheme“.

Društvene vesti.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ vabi gg. odbornike in njih namestnike k jako važni seji, ki bo v petek, dne 8. t. m. ob navadni uri zvečer.

Glasbeno društvo „Trst“ naznanja gg. članom, pevcom in pevkom da se bodo odslej vršile pevske vaje v veliki dvorani „Narodne delavske organizacije“ ulica Lavatoio št. 1. I. V soboto dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer pevska vaja za mešani zbor, v gorinavedenih prostorih. Pevci in pevke so najuljudneje naprošeni, da se polnoštevilno udeležujejo vaj. Vsprejemajo se novi pevci in pevke. — Društveni pevovodja: Srečko Kumar.

Koncert z dram. predstavo in plesom priredi prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m. pevsko društvo „Slava“ pri Sv. M. M. sp. v dvorani dež. posl. Miklavca. O tej priliki se uprizori prvokrat najnovejša Stokova burka „Mutasti muzikant“. Igra je dobro naštudirana in v rokah dobrih igralcev, bivših članov „Dramatičnega društva“ v Trstu.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ vabi vse svoje člane na volilni sestanek, ki bo v nedeljo dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih v ulici Stadion štev. 18. Volilni odsek.

Podružnica „Glasbene Matice“ v Trstu. Prva pevska vaja za ženski zbor bo v ponedeljek 11. t. m. Začetek ob 8 uri. Delavsko podporno društvo. Ker pričnemo z novimi zbori se vsprejemajo tudi nove pevke. Pevovodja.

Nar. del. organizacija.

Člane N. D. O. — pevce vabimo, da pridejo v soboto, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v društvene prostore N. D. O. ul. Lavatoio, kjer bodo imeli priložnost, da se vežbajo v petju. Naj bi prišel vsak, kdor ima veselje do petja!

Javno predavanje N. D. O. V nedeljo, dne 10. t. m., dopoldne ob 10. in v ponedeljek, dne 11. t. m., ob 8. uri zvečer predava v društveni dvorani N. D. O. ul. Lavatoio g. dr. Bogumil Vošnjak o zelo zanimivem predmetu: „Ustavno življenje Slovencev od l. 1848. do l. 1868.“ Opozarjamo že danes naše narodno občinstvo na to predavanje z željo, da se udeleži predavanja v čim obilnejšem številu.

Potni kovčeki. - Torbice in listnice. - Lastna tovarna.
Ivan Rucker, Trst ul. S. Antonio 10
Velika trgovina vsakovrstnih predmetov iz kože za potnike, turiste in planince
V lastni tovarni se izdelujejo kovčeki, klobučnice, platnena, umetno izdelana pokrivala za kovčke ter se izvršujejo vsakovrstni popravki. — ZMERNE CENE.
TRGOVINA JE SEDAJ V SLOVANSKIH ROKAH.

Odprl se je kinematograf „Adria“
v Šklednju
Elegantna dvorana, sestavljena po najmodernejših načrtih.
Vapored od 5. do 7. aprila 1910:
1) Psi iz zdravniške postaje, po naravi. 2) Z ljubeznijo se ni saliti, krasne barvane slike de Mussetove. 3) Moderni tat, smešno.
VSTOPNINA: I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II. mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

Ali se hočete po ceni obleči?
Pojdite v dobroznano trgovino
ALLA CITTA' DI TRIESTE
Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente).
Tam dobite
Moške obleke . . . od Kron 13 do 56
Obleke za dečke . . . od Kron 6 do 30
Otroske obleke . . . od Kron 2 do 20
Velik izbor blaga iz inozemstva in iz domačih tovar. Velika zaloga srajc, hlač in drugih predmetov za delavce.
Sprejemajo se naročbe po meri.
ALLA CITTA' DI TRIESTE
Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Zastoj in poštne prosto se razpočila:
Domača knjižnica.
Seznan izbranih, najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih. Ig. pl. Kleinmayr i Fed. Bamberg, knjigarna v Ljubljani.

Zaloga obuvala
in lastna delalnica
PAVEL VISINTINI
Trst, ul. Giosue Carducci 31.
Filijalka ul. S. Sebastiano 3.
Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno
po zmernih cenah

Sirite „Edinost“!

Veliki kinematograf BELVEDERE
TRST - ulica Belvedere 19 - TRST
TRI NOVOSTI! ..... Od torika 5. do 7. aprila 1910 ..... **TRI NOVOSTI!**
1) Akrobatski kolesarji, po naravi. Novost. 2) Najdenka. Sentimentalna igra po resničnem življenju. Novost. 3) V cerkvi, velika komična šala.
Brezplačen vstop imajo samo dojenčki.
Prvi sedeži 40 st., II. 20 stot. Otroci in vojaki 10 stot.

Ernest Pegan, Trst
Ulica Caserma 19 (nasproti kavarne Commercio)
Trgovina s svežim in prekajenim svinjskim mesom.
Vse vrste salami. Najfn. sir. Mast. Konserve. Praške in graške gnjati.
Razne klobase. — Moderno opremljen beffut.
Vedno sveže DREHERJEVO PIVO. — KRAŠKI TERAN. — Garantirana PRISTNA VINA iz prve vipavske vinorejske sadrge. ŠAMPANJEC. — DESSERTNA VINA. — LIKERJI ODLIKOVANIH TVRDEK.
Gostilničarjem se daje primeren popust.

Pristno brnsko sukno
Pomladna in poletna sezona 1910
Kos dolg 3-10 m
za popolno moško 1 kos 7 kron
1 kos 10 kron
obleko (jopič, 1 kos 12 kron
1 kos 15 kron
hlače in :: telov- 1 kos 18 kron
nik :: stane 1 kos 20 kron
Kos za salonsko obleko K 20. Blago za površnike, loden za planince, svileni kamgarn itd. razpošilja po tovarn. cenah solitna in realna
TRGOVINA S SUKNOM
Siegel - Imhof v Brnu.
Uzorec gratis in pošt. prosto.
Privatni kupec ima s tem, da natoči blago naravnost iz tovarn. mesta, velike ugodnosti. Radi velike razprodaje vedno sveže blago. — Stalno, ugodne cene. — Tudi majhne naročbe se izvršijo takoj in solidno.

TRST, ul. Cavana 2
PEKARNA IN SLAŠČIČARNA
FRAN LAMPE
Prodaja svežega kruha 4-krat na dan. - Pestrožna točna in na dom.

ALEKS. FRANCO MAYER - TRST
žgalnica kave
TELEFON 1743.
Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

!! NA ZNANJE PEKOM !!
Najboljša vrsta malca
SILESIA in FRUMENTIN
se dobiva pri
ANDREJU SCHLEIMER
ulica Stadion štev. 12, Trst
Glavni zastopnik z zalogo moka iz znanega mlina bratov NEUMANN v Aradu in tovarne čokolade in sladice: L. SCHMIDL v Gjur.

Sestanek zaupnikov. Danes, v sredo ob 8. uri zvečer važen sestanek vseh zaupnikov skupin in članov N. D. O. Tovariši, udeležite se polnoštevilno!

Vesti iz Goriške.

Volilni shodi na Krasu. V nedeljo se je vršil volilni shod v Dutovljah, v ponedeljek pa sta se vršila volilna shoda na Gorjanskem in v Zgoniku. Na vseh treh volilnih shodih, ki so bili dobro obiskani, je bil postavljen kandidat za deželno-zbornske volitve v kraških kmečkih občinah, ki se bodo vršile prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m., g. dr. Gustav Gregorin, odvetnik v Trstu.

Volilen shod se je vršil v Dutovljah v nedeljo 3. aprila t. l. v prostorih gostilne g. Al. Tavčarja. Sklicatelj shoda je bil bivši poslanec g. Andrej Gabršček. Kljub zelo neugodnemu vremenu smo šteli kakih 200 udeležencev.

Shod je otvoril g. sklicatelj ter predlagal predsednikom shoda nadučitelja g. Fr. Vendramina. Temu predlogu so zborovalci enoglasno pritrtili. Predsednik je podelil nato besedo sklicatelju shoda g. Andreju Gabrščeku.

Le-ta nam je natančno in obširno razložil, obupni naš položaj v deželi ter pojasnil kako žalosten in za nas naravnost pogubljn sad rasti tista zloglasna Gregorčič-Pajer-jeva zveza v deželnem zboru v Gorici. Najbolj pa je zanimalo poročilo o trgovski in obrtni zbornici. — Doznali smo, da bi utegnili priti mi Slovenci letos do večine v deželnem zboru, ako bi se ne godile na volitvah v trgovsko zbornico toli nečuvane sleparije, ki jih imajo tudi naši poslanci „krščanske“ stranke precejšnji del na svoji vesti.

Poročevalec je tudi dokazal statistično, da stoji dežela na robu gospodarskega propada ter da moramo z gotovostjo pričakovati v doglednem času poviška za 50 odstot. na itak previsokih dež. dokladah in 12 odstot. doklade na vino, ki ju bodo morali plačevati privatni konsumenti nekrčmarji, vsled česar bi se razpečavanje vina in njega kupčija brezdvomno izdatno zmanjšala v deželi, kar bi bilo v veliko škodo kmetu v deželi.

Vse poročilo sploh je bilo temeljito in stvarno brez vsakih osebnih in stanovskih napadov, tako, da so je navzoči poslušali z največjo pozornostjo in napetostjo. Prigovorov ni bilo nikakih, pač pa mnogo pritrjevalnih mej-klicev, ter obilo izrazov zgrajanja nad nečuvno slabim gospodarstvom: za nas Slovence namreč, nikakor pa ne toliko za Italijane v deželi.

Konečno je poročevalec s primernimi pojasnili priporočal kandidatom bivšega dež. poslanca g. dr. G. Gregorina na volitvi, ki se bo vršila prihodnjo nedeljo.

Ta predlog je bil potem od navzočih soglasno vsprejet.

Na to je povabil predsednik navzoče k stvarni debati o poročilu g. predgovornika. — Ker ni nobeden posegel v debato, podelil je predsednik besedo g. V. Širca iz Godenja, ki je predlagal, naj se sestavi resolucija v protest proti nameravam davščinam na vino.

Le-ta se je sestavila in soglasno vsprejela tako-le:

Shod, zbran v Dutovljah dne 3. marca t. l. v prostorih g. Al. Tavčarja, protestuje z vso odločnostjo proti namerovanim drž. in dež. davščinam na vino in pozivlja svoje zastopnike v državnem in deželnem zboru, da se odločno uprejo takim nakanam.

Na to je predlagal župan tomajski gosp. Josip Vran po daljši debati, naj se sestavi resolucija glede podpore radi pomanjkanja krme.

Ista se je sestavila in sprejela v tem le smislu:

„Shod, zbran v Dutovljah dne 3. marca v prostorih g. Al. Tavčarja, zahteva, da deželni odbor takoj razdeli podporo, ki jo je dobil v pomoč ubogemu ljudstvu, ki najbolj trpi na pomanjkanju krme na Krasu.“

Ker se slednjič ni priglasil nobeden k besedi, se je predsednik zahvalil na izkazani mu časti, dalje se zahvalil tudi poročevalcu g. Andr. Gabrščeku za interesantno poročilo, ostalima dvema govornikoma za stavljen predloge, ter vsem zborovalcem za pozornost in uzorno vedenje na sestanku. Na to je zaključil shod z željo, da bi isti obrodil zaželenega sadu.

Otvoritev telefonske centrale v Gradišču. Dne 15. aprila t. l. se preda javnemu prometu v medmestno telefonsko progno št. 3914 na novo uvrščena telefonska centrala v Gradišču. Ista je opravičena v časovno neomejeni promet, z razmerji, ki so navedeni v tozadevnem razglasu poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Trstu.

V ostalem veljajo tudi za ta razmerja za medmestni telefonski promet splošno veljavna določila.

Uradne ure gori omenjene telefonske centrale (javne govorilnice) so iste, kakor za brzojavno službo.

KAVA IN SUHO SADJE :

po vsakovrstnih cenah. — Vsake kakovosti. — Največja točnost. Raspošilja DAVIDE VERSOLATTI, Trst — tudi poštne zavojice ulica Barriera vagoni 4

Stajerška vina

(pripravna za miš-maš) kakor tudi pristni Opolo in belo z Visa sranko, ali pa pristni Istrski teran domače vrste, izbereu refoški in Asti spumante se dobivajo samo v zalogi vina in buteljke E. Jurcev, Trst, Acquedotto 9. SPREJEMA POŠILJATVE.

Na prodaj celo premočenje: hiša z vseni pritlikinami štev. 335 pod Opčinami (na Blagaji). — Poja-nila daje Cesar Janoz. 551

Odda se mala sobica za K 9 na mesec. Ulica Gaspare Gozzi št. 3, II, vrata št. 5. 570

Na prodaj hiša z 8 prostori, katera nosi 6% čistega dobička z blizu 123 klf. vrta. Cena 9000 kron. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 571

Trije šivilni stroji Singer, novi, kupljeni na dražbi se prodajo po 62 kron. Triletno jamstvo. Via S. Caterina 9, skladišče 1. 550

Razprodaja se vino v Dutovljah po 26 K hektoliter. — Jakob Lavrenčič. 552

Meblirana soba z dvema posteljama in hrano v slovenski družini odda se v ul. Farneto 12, I. nadst. 549

Odprla se je zaloga calmatskega vina v ulici Giacinto Gallina št. 4, kjer se prodaja vino črno, opolo in belo. Postrežba na dom. Vino je najboljšje vrste. Za obilno udeležbo se priporoča Franjo Dvornik. 533

Iščem kompanjona (lahko tudi ženska oseba) s 3000 do 5000 kronami, za neko zelo dobičkano podjetje. Veak riziko izključen. Ponudbe pod „kompanjon“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 522

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher :: zobozdravnik :: koncesij. zobni tehnik

... TRST ... ulica della Caserma št. 13, II. n.

Slavno občinstvo pozor!

V kovootvorjeni trgovini se slavno, prekajenim in svežim svinjskim mesom, na trgu della Barriera vecchia štev. 9, se vsakomur postreže z izvrstnim, prve vrste blagom, kakor: klobasami kranjskimi in dunajskimi furianskimi in ogrskimi salami vsakovrstnim sirom in razno vrst. delikatosami. Cene zmerne. — Postrežba točna. Za obilen obisk se priporoča MARUŠIČ.

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. registrovana zadruga z omejenim poroštvom :: Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. - (Uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje 4 1/4% Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daje na vključbo po dogovoru 5%-6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru 0 0 0 0 0 Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—6. popoldne. Isplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Poštno - hranilnični račun 816 004.

ima najmoderneje urejene varnostno celice za shranbo vrednost, papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešnej navaja štediti svojo deco.

Guerrino Marcon

Trst - ulica Tivarnela št. 3 Telefon 16-64.

ZALOGA VSAKOVRSNEGA Ogija in Premoga.

Caro & Jellinek

Družba z omejenim poroštvom Internacijsionalno prevažanje in selitve na vse kraje s posebnimi zaprtimi vozovi.

Celef. 16-27. Trst - Ulica Carradori 15 - Trst.

DANIELE PILLIN

TRST - ulica Acquedotto 94 TELEFON 241

Velika zaloga gašenega živega apna

Tovarna cementnih plošč in zaloga ogija za peči.

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke Trst, via S. Giovanni 16, I. n. (starec Restauracije Cooperativa ex Barber) prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perile itd.

Najdogovornejše cene. POZOR! Skladišče ni v pritrileju ampak v prvem nadstropju

Prva najstarejša Mirodilnica

v sv. Ivanu pri Trstu priporoča svojo veliko zalogo barv, čopičev, firnežev, zamaškov in gumija za celpljenje; žvepla in modre galice, vitriola, živinskega redilnega praška in živinski prašek za tek. Bogata zaloga šip in cementa portland itd. Ivan Camauli.

Mala hiša z vel. im vrtno v okolici blizu morja želi se kupiti. — Naslov pove Edinost. 547

PRODAJALNICA SLANINE IVAN SUBAN, TRST ulica della Caserma št. 13. TOČI SE IZVRSTNO DEHERJEVO PIVO vedno sveže. Prodajam tudi izvrstne praške in graške gujati, kranjsko in štajersko perutnino, dunajske in kranjske klobase ter razno vrst. sir in salame. Izvrsten zajutrek.

Pohištvo

svetlo in temno, posamezni kosi, cele spalne in jedilne sobe, oglejala, slike itd. it. l. vse po nizki cenl. Izgotovlj. moške obleke .... in šivalni stroji .... na obroke in ceno. — Proda IVANKA DOREGHINI, Trst (Zaloga pohištva) ul. Madonna 8

Zdravljenje : krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori) Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim sluhajm do peče v želodcu, kator proti slabemu prebavljanju in hemeroidam. Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odklopani lekarni PRAXMARER - „AI DUE MORI“ Trst (mestna hiša) Telefon 377 Poštne pošiljave se izvršujejo takoj in franko, ako se dopolnje Kron 1-10.

Via delle Poste šte. 6

vogal Via Nicolò Machiavelli

30%

Ker smo nakupili na Dunaju veliko partjo manufakturnega blaga, izdelanih oblek ter ženskih in moških čevljev, se ponuja slavnemu občinstvu priika z znižanjem cen za 30%. Via Poste 6, vogal via Nicolò Machiavelli.

Bogomil Pino

bivši urar v Sezani ima svojo novo prodajalnico ur v TRSTU, ulica Vincen. Bellini 13 nasproti cerkve sv. Antona novega. Vsakov. verižic po tov cenah.

Guido Levi Minzi

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega POHIŠTVA Spalne in jedilne sobe na inbero. Najnovejši uzorci. Trst, Via dei Rettori št. 1 Telefon št. 71 Romano IV.

Vedno bogato preskrbljena zaloga lesa in ogija Emanuel Windspach

Trst - Via Ireneo della Croce 4, se priporoča slavnemu občinstvu v nabavo vsakovrstnega ogija (mekkega in trdega), briketa in drv po zelo ugodnih cenah na dom in franco. Naročila se sprejemajo tudi potom dopisne in se izvršujejo najhitreje. Ogija se razpečuje v plombarnih vršah. Za naročbe, tudi za poskus se priporoča s splošnovanjem Emanuel Windspach.

Odlikovana delavnica in zaloga

sedlozja in potnih predmetov

FRIDERIK HERTAUS, TRST, ulica Stadion šte. 10.

Trgovina Jakob Bambič v Trstu

ulica Giulia šte. 1 poznana od Slovencev v okolici in na deželi.

Zaloga vsakovrstn. blaga

za vsako gospodinjjo na debelo in drobno. Zaloga otrobov, koruze in moke ter različnih jestvin. — Se priporoča udani JAKOB BAMBIČ